

GELECEĞİMİZ VE GENÇLİĞİMİZ

Dr. Orhan ULFANOV

Halkımız bugün dünyanın dört bir yanına dağılmış hâlde yaşamaktadır. Büyük Türk dünyasının küçük bir bölümünü teşkil eden ve Ahıska Türkleri adıyla anılan toplumumuz, bu kadar belâ ve musibete rağmen ayakta durmaktadır. Büyüklerimiz başımızda, an'anelerimiz hayatta, dertli de olsa ocağımız tütmektedir. Fakat bu gidişin ilerisini de görmek mecburiyetindeyiz.

Halkımız sürgün yaşadığı Sovyet ülkelerinde 1956 yılından itibaren şuradan buradan bir araya gelmenin yollarını aramış ve aynı köy ve akraba grupları olarak bir arada yaşamaya başlamıştı. Vatana dönemesek de bu birlik bizi sağ salim bu günlere getirdi. Fakat bugünkü şartlar düne göre çok farklıdır. Zira devlet otoritesinin sarsıldığı bir ortamda Fergana'da tutuşan felâket kıvılcımı bizi yeniden savurdu. Bu savruluş birlikte yaşama şartlarını kısmen ortadan kaldırdı. Şimdi eski Sovyet coğrafyası ile bir ucu ABD'de bir ucu Türkiye'de olmak üzere neredeyse bütün kıtalara yayıldık. Bir avuç denilecek kadar küçük bir toplumun bu savruluşu onun geleceği hakkında yeni şeyler düşünmemize sebep olmaktadır. Zira bu yolun sonunda erimek, kaybolmak var!

Diğer taraftan dağınık olarak yaşadıkları hâlde varlığını ve birliğini muhafaza eden topluluklar da var: Yahudiler, Ermeniler, Rumlar vs. Ama onların kültürel dinamikleri ile bizi mukayese edebilir miyiz? Çünkü iletişim çağında uzakları yakın eden vasıtalar var; yeter ki paylaşacak şeyiniz olsun! Bu sözünü ettiğimiz topluluklar dağınık yaşsalar da erimiyor, üstelik yaşadıkları ülkelerde söz sahibi bile oluyorlar. Bundan öğreneceğimiz çok şeyler olmalı.

Bizim halkımızın tarihi savaş, esaret, sürgün ve göçlerle doludur. Bu kopuş bizim yerli değerlerimizin gelişmesine fırsat vermedi. Bu sebeptendir ki yerimizde yurdumuzda, kendi kültürümüzle kendi aydınlarımızı yetiştirmek mümkün olmadı. Dikilen bir fidanın belli aralıklarla darbelerle kırılıp dökülmeye maruz kalması neyse biz de öyle olduk. Millî ve medenî inkişafımızı devam ettiremedik. Derdimizi ve sevincimizi çeşitli san'at dallarıyla paylaşma imkânı bulamadık. Dolayısıyla millî hafızamız da darmadağın oldu. Kökünden, tarihinden ve folklorik değerlerinden uzaklaşmaya yüz tutan bir nesil geldi. Tarih ve edebiyat bilgisi olmayan bir gençlik

olur mu? Olursa onların arasında birlikte bir ideale doğru gidilebilir mi? İşte meselenin can alıcı noktası burasıdır. Yani toplumumuzun geleceği gençliğimiz olduğuna göre gençliğimizin yetiştirilmesiyle ilgili konulara dikkat çekmek istiyoruz.

Çeşitli ülkelerde yaşayan Ahıska Türklerinden yüzlerce genç bugün Türkiye'de çeşitli üniversitelerde okumaktadırlar. Bunların günlük hayatta karşılaştıkları birçok problem var! Eskiden Büyük Öğrenci Projesi kapsamında Ahıska Türklerinin yaşadığı ülkelerde Ahıskalı gençler için özel kontenjanlar vardı. Bu kontenjanlar sayesinde bir kısmı tam burslu olarak Türkiye'de üniversite eğitimi alabiliyorlardı. Fakat bugün bu durum değişmiştir.

Burslu öğrenci getirme işlerini YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) yürütmektedir. Eskiden var olan YÖS (Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı) sınavına benzer bir sınavı üniversiteler kendileri yapmaktadır. Ne var ki her üniversite için ayrı başvuru ve bunlar için belirli bir masraf ve sınavlar için Türkiye'ye gelmek gerektiğinden bu yol da çok meşakkatli görünmektedir.

Bursuz olarak okuyan gençlerimiz bir yerden herhangi bir maddî destek alamıyorlar ve kendi sınırlı bütçelerine göre ikamet imkânları bulamıyorlar. Buna okul harçlarını da ilâve edelim. Bu şartlarla tahsil hayatının devam ettirilmesinin ne kadar zor olacağı açıktır. Üstelik onların birçoğu büyük şehirlerde daha iyi üniversitelerde okuma imkânını en baştan kaybediyor.

Diğer taraftan bin bir güçlkle tahsilini tamamlayan yani okullarından başarıyla mezun olan gençlerimiz istihdam problemiyle yüz yüze geliyor. Zira şimdi onları vatandaşlık engeli karşılamaktadır! Vatandaş olmadıkları için kendi mesleklerinde çalışamamaktadırlar. Bu sebeple üniversitelerden mezun olan gençlerimiz hayatlarını idame ettirmek için farklı farklı işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar. Meselâ İTÜ Petrol ve Doğalgaz Mühendisliğinden mezun olan bir insan, garson; uçak mühendisliğinden mezun olanın inşaatta işçi olarak çalışmasını düşünelim...

Gençliğimizin genel durumuna baktığımız zaman görünen manzara iç açıcı değil. Üniversite

sınavlarından önceki duruma da göz atmamız lâzım. Maalesef ilk ve orta öğretim basamakları da her ülkenin durumuna göre çeşitli olumsuzluklarla doludur. Meselâ ortaokul ve liselerde eğitim gören öğrencilerin durumu iyi olsa, üniversitede okuyan gençlerimizin sayısı daha çok olacaktı. Bunun yanı sıra gençliğimizin genel kültür bilgisi de çok yetersizdir. Bu durumu 2014 Ağustos'unda Kırgızistan'da katıldığım Sürgünde Ahıska Türkleri Yükseköğretim Çalıştayı'nda da müşahade etmiştik. Bu çalıştayda Orta Asya ve diğer ülkelerden seçilmiş yaklaşık 150 gencimizle konuştuk. Burada okuyan gençlerimizin de eğitim şartları, eğitim seviyesi ve genel kültür bilgilerinin hiç de iyi durumda olmadığını gördük. Burada konuştuğumuz gençlerin büyük çoğunluğu millî konulardan çok uzaktı. Geleceğe dair düşünceleri de ev, araba ve para üçgeninden ibaretti. Sadece bu çalıştaya katılanların değil genel olarak gençliğimizin büyük çoğunluğu bu üçgenin esiri olmuş durumdadır. O yüzden değil midir ki vatan davamız bu kadar öksüz kaldı...

Gençlerimizin birçoğunun ata yurdu Ahıska'ya dair hiçbir bilgisi ve fikirleri yoktur! Gençliğimizin büyük kısmın Ahıska'ya, Ahıska Türklüğüne, milletimize, halkımıza, tarihimize dair bildikleri sadece sürgün tarihi ve ağızlara dolanan "Biz Osmanlı torunlarıyız; asıl Türk biziz!" gibi artistik ifadelerden ibarettir. Bu gerçekten çok üzücü bir durumdur. Bu durumu üniversite okuyan gençlerimizde de müşahade etmek mümkündür. Yani üniversite okumakla her şey hallolmuyor. Gençliğimizin millî meseleler hususunda da donanımlı olması gerekir.

1990'lı yıllarda başlayan Büyük Öğrenci Projesiyle okumuş, yetişmiş ve iş gücü sahibi olmuş bunca gencimiz nerededir? Bu gençlik millî meselelerle motive olsaydı bugün mezun olan gençlerimizi vatan yolunda hizmette ve birlik beraberlik içinde görürdük. Lâkin bugüne kadar mezun olan gençlerimizden ne bir haber, ne bir ses var. Biz bu manzarayı nasıl okumalıyız? Ne düşünmeli ve ne anlamalıyız?

^Bütün milletlere hayat veren ve onu diğer milletler arasında ayakta tutan şey o milletin millî kültürüdür. Millî kültür değerlerine sahip olan bir gençlik, vatanını, milletini, manevî değerlerini sever ve yüceltir. Böyle bir gençlik birbirinin derdini ve sevincini paylaşır; acıları azaltır, sevinçleri çoğaltır. Bu ahenkli birlikle mutlu yarınlar kurulur. Aksini düşündüğünüz zaman nelerle karşı karşıya geleceğimizi anlarız.

Bugünkü gençliğimiz, geçmişimizi aydınlatan isimleri tanımalıdır. Onların eserlerinden feyz

almalıdır. Gaspıralı İsmail Bey, Ali Bey Hüseyinzade, Ahmet Cevat, Yusuf Akçura, Ziya Gökalp, Hüseyin Cavid, Cengiz Dağcı, Ömer Faik Numanzade vs. gibi münevverleri mutalaka okumalıyız. Bilgi alanındaki eksik ve noksanlıkları bunlarla gidermeliyiz. Ne yazık ki bugün bu isimlerden çok uzaktayız. Bildikleri dili farkındalık yaratma amacı için kullanan bir gençlik için hangi millî duygulardan bahsetmek olur ki? Aslına bu dille Tolstoy, Lermantov, Puşkin, Dostoyevski gibi yazarları oksalar milliyetçiliğin nasıl bir şey olduğunu anlarlar.

Burada bir yanlış anlamaya da meydan vermemek için şu hususa bilhassa dikkat çekmek isteriz: Biz, 'dost acı söyler' misali kendi gerçeklerimizi dile getirmek istiyoruz. Yoksa maksadımız genç kardeşlerimizi eleştirmek ve hele onları rencide etmek değildir. Böyle bir şey aklımızın ucundan geçmez. Biz her ne kadar gençliğimizden bahsediyor olsak da önce büyüklerimizin sorumluluklarını hatırlatmak istiyoruz. Diyoruz ki gençlik çok önemlidir, gidişat iyi değildir, sahip çıkınız! Kısacası bu...

Büyüklerimiz birtakım lüzumsuz ve faydasız sürtüşmelerle uğraşmamalıdır. Dönüp gençliğimize bakmalıdırlar. Dün böyle yapmış olsalardı belki bugün çok şey daha farklı olurdu. Ancak hâlâ dernek başkanlığı, delegelik ve başka şeylerin kavgasını sürdürmekte. Bu anlamsız kavgaların ortasında büyüyen gençlikten ne beklenebilir? Bugün açıkça söylemek gerekirse mezun olana kadar üniversite sınavları altında ezilen, mezun olduktan sonra da ev, araba ve para üçgeni etrafında dönen bir gençliğe sahip durumdayız!

Buradan bütün ülkelerdeki derneklerimize, STK'larımıza seslenmek istiyorum. Kurban kesmek, yemekler vermek, lüks yerlerde toplantılar yapmaktansa derneklerinin bir odasını ayırarak gençliğimizin halkı için, vatan için eğitmeleri daha uygun olur. Üniversite eğitimi muhakkak gereklidir ancak bütün gençlerimizin genel millî konularda bilgi ve fikir sahibi olmaya daha çok ihtiyaçları vardır. Her dernek haftada bir organize edilecek vatanımız, genel durum, genel kültür, münevverlerimiz, tarihimiz, folklorumuz ve edebiyatımız, geçmişimiz, bugünümüz, yarınımız vs. gibi konularda seminerler, toplantılar düzenlemelidir.

Her yazımızda altını çizerek ifade ettiğimiz gibi bugün Ahıska Türklerinin en büyük eksikliği maddiyat değil; okumuş, bilgili, kültürlü, millî duygu ve düşüncelerle donatılmış insan kaynağıdır. Dolayısıyla geleceğe ve vatana giden yol için yapılacak en büyük yatırım, gençliğin eğitimi için yapılacak işlerdir.